

22.03.2007

Tórshavn, tann 20. mars 2007

J.Nr.: 200600079 / 10

(at tilskila í svari)

Viðgjørt:

Álit

viðvíkjandi avgerð hjá Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini um, at persónur, sum ikki tekur av arbeiðstilboði, verður koyrdur úr skipanini

Við skrivi, dagfest 21. sept. 2006, hevur Rættarhjálp Føroya sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

"Viðv. kæru um avgerð hjá Kærunevndina hjá Als viðvíkjandi Hansinu Haraldsen

Hansina Haraldsen, Tjarnarlág 14, FO-100 Tórshavn, vendi sær 1. juni 2006 til Rættarhjálp Føroya, av tí at Arbeiðsloysisskipanin (ALS) hevði gjørt av at steðga útgjaldinum úr ALS frá og við 17. mai 2006. Rættarhjálp Føroya bað í fyrsta umfari ALS taka málið upp aftur til nýggja viðgerð tann 6. juni 2006. Úrslitið av hesum var, at ALS helt fast við avgerðina. Vegna Hansinu kærði Rættarhjálpin málið til kærunevndina hjá Arbeiðsloysisskipanini tann 28. juni 2006. Kærunevndin hevur tann 14. september avgjört at staðfesta avgerðina hjá ALS.

Vegna Hansinu fara vit at heita á Løgtingsins umboðsmann um at taka hetta málið upp til viðgerðar.

Øll skjølini í málinum verða lögð við."

Málsgongd

Annika Mikkelsen, málsviðgeri á Arbeiðsloysisskipanini hevur gjørt soljóðandi upprit, dagfest 5. mai 2006:

"Fyrirspurningur

Postverk Føroya, Hjørdis Viberg, ringdi d.d. Hon greiddi frá, at eitt starvsfólk hjá teimum ætlar sær í ALS-farloyvi. Postverk Føroya kennir eina, ið hevur arbeitt har fyrr, sum er í ALS, sum tey kunnu hugsa sær at fingið í arb. Postverkið kannar føðidato hjá viðkomandi, so vit kunnu kannað, um viðkomandi lýkur treytirnar. Eg greiddi Hjørdis frá, at talan ikki er um eitt forlongt barsilsfarloyvi, tí viðkomandi má verða tøkur, og hava barnaansing.

Hjørdis Viberg frá Posthúsinum ringdi við upplýsingum um persón, sum hon ynskir sum farloyvis-avloysara: Hansina Haraldsen, f. 080573, Tjarnarlág í Havn. Hjørdis hevur tlf. nr. 346018.

Ringdi aftur til Hjørdis. Greiddi frá, at Hansina lýkur treytirnar. Hjørdis hevði eisini tosað við Hansinu. Hon er áhugað í starvinum, ið eftir ætlan skal byrjað fyrst í juli

2006. Eg greiddi Hjördis frá, at um Hansina er inni í skipanini og tøk til ta tíð, so er tað í lagi. Annars kunnu vit altíð gera eina leiting."

Vanja Engskær, málsviðgeri hevur gjørt soljóðandi upprit í málinum, dagfest 16. mai 2006:

"Frágreiðing

15/05-06 FFV Vestmanna hevur valt 23. pers. út sum vit skulu kontakta, havið sent bræv til 21 pers. tann 16/5-06, freist at venda aftur er 18/5-06.

Hansina Haraldsen f. 080573-022

17/05-06 Hevur ringt. Segði at hon skuldi verða avloysari í einum ALS farloyvið Postverkið, sum byrjar tann 1. juli 2006. Greiddi henni frá, at so leingi farloyvið ikki er skriftliga játtað av ALS, er hon ikki frítikin frá øðrum arbeiðstilboðum.

Segði síðani at vit ikki kunnu forlanga at hon skuldi til Vestmanna at arbeiða, tí børnini høvdu bert ansing frá kl. 07.30 og um so var at vit kravdu tað, mátti vit eisini syrgja fyri ansing alt døgni. Greiddi henni frá at hettar ikki var okkara uppgáva ífylgi ALS lógini/kunngerðinum. Greiddi henni frá, at hon við at melda seg inn í ALS hevði undirskriva at hon var tøk til eitt og hvørt arbeiði í øllum føroyum, eisini skiftivaktir. Hansina helt at lóggávan var heilt órimulig og at tað mátti ALS gerða nakað við. Hansina segði síðani at hon fór ikki til arbeiðis í Vestmanna líka mikið hvat. Hon fekk síðani at vita at hon so var fyribils steðga og kundi koma við skriftligari frágreiðing sum var grundarlagið undir hvat víðari hendi í málinum.

Hansina hevur ringt aftur og sagt at hon frá álítandi keldum?(upplýsti ikki hvørjum) Hevði fingið at vita at treytirnar sum man skrivar undir uppá ikki eru rættar og at ALS ikki kan krevja tað vit gerða. Vísti henni aftur á at hon verður fyribils steðga tí hon sigur nei til eitt arbeiði, og somuleiðis á møguleikan at kæra okkar avgerðir. Hon fekk adressu og tel. hjá kærunevndini."

Við skrivi, dagfest 18. mai 2006, hevur Arbeiðsloysisskipanin sent Hansinu Haraldsen soljóðandi fráboðan:

"Viðvíkjandi arbeiðstilboði

Tygum hava fingið skriftliga áheitan frá arbeiðsávísingini send tann 16. mai 2006, um at venda tygum til Arbeiðsloysisskipanina, um møgult arbeiði á FFV Vestmanna.

Av tí at tygum, í telefonsamrøðu tann 17. mai 2006, boðaðu frá, at tygum ikki eru sinnað at átaka tygum ávísta arbeiðið, verður víðari mannagongdin henda.

Tygum eru í lýtuni skrásett sum arbeiðstøk í arbeiðsávísingini og fáa arbeiðsloysisstuðul útgoldnan. Men av tí at tygum ikki vóru sinnað at átaka tygum ávísta arbeiðið, verða tygum biðin um at geva Arbeiðsloysisskipanini eina skrivliga frágreiðing hesum viðvíkjandi. Frágreiðingin skal verða Arbeiðsloysisskipanini í hendi innan 26. mai 2006.

Kontaktpersónur tygara er Anna Margretha Sølvdóttir, málsviðgeri.

Arbeiðsloysisskipanin ger síðani eina meting av, um tygum missa rættin til arbeiðsloysisstuðul í 4 vikur, sambært § 19 í løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, og/ella um tygum framhaldandi eru at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum. Um tygum ikki eru at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum, verða tygum koyrd úr skipanini og missa sostatt rættin til arbeiðsloysisstuðul.

Fyribils er 17. mai 2006 tí seinasti dagur, tygum fáa útgjald."

Hansina Haraldsen hefur sent Arbeðsloysisskipanini soljóðandi skriv, dagfest 19. maí 2006:

"Viðvíkjandi arbeiðstilboðið

Mikudaginn tann 17. maí, fekk eg bræv frá tykkum, angangandi arbeiðstilboði í Fiskavirkning í Vestmanna. Eg ringdi tí beinanvegin til tykkara, og tosaði við Vanju Engskær, ið var mín kontaktpersónur. Eg segði henni, at tað vóru tvær grundir til, at eg ikki kundi taka við starvinum, tann fyrri er, at man skal kunna arbeiða skiftisvaktir. Tað kann eg ikki, av tí at eg bara havi ansing til børnini í dagtímunum, tá ið stovnarnir hjá Tórshavnar kommunu hava opið. Eingir stovnar hava opið frá kl. 7 á morgni til eftir miðnátt. Eg hevði verið noydd at avleverða børnini kl. 7 á morgni, fyri at kunna møtt til tíðina í Vestmanna, og kvøldvaktin endar ikki fyrr kl. 24. Eg hevði ikki veri heima aftur fyrr enn uml. kl 1 um náttina.

Sjeikurin hjá mær arbeiðir døgnið runt, so gott sum. Hann fer frá húsum kl. 7 á morgni summarhálvuna, og vetrarhálvuna kl. 4 á morgni. Heima er hann oftast ikki aftur, fyrr enn væl er farið um miðnátt. So tað eri eg, ið standi fyri avleverðing og avheinting av børnunum. So tað ber stutt sagt ikki til at arbeiða hesar tíðirnar.

Eg fekk at vita, frá henni eg tosaði við, at um eg ikki hevði barnaansing, bleiv eg koyrd úr skipanin, tí so var eg ikki tøk á arbeiðsmarknaðinum. Men eg havi barnaansing, hon varir bara ikki døgnið runt. Tað stendur heldur ikki skrivað nakrastaðni, at man skal hava ansing til børnini alt døgnið. Bara at man skal hava ansing. Eisini nevndi hon, at man skrivur undir uppá, at man skal taka við einum hvørjum arbeiði, til eina og hvørja tíð. Men man má eisini hugsa um, at børnini ikki bara kunnu sleppast uppá fjall.

Tann seinna grundin til at eg segði nei til at taka ímóti arbeiðstilboðnum frá Fiskavirkning í Vestmanna er, at eg hevði longu fingið eitt tilboð um arbeiði frá Postverk Føroya. Tilboðið fekk eg 5. maí, og eg segði ja beinan vegin. Arbeiði skuldi verða fyri eina, ið skuldi í Alsfarloyvi. Sum eg havi frætt, so hevði Postverkið fingið lovað, at eg skuldi koma at loysa hesa damuna av, og bæði tey og eg hildu, at alt nú var í lagi. So var bara at bíða, til eg kundi fara aftur til arbeiðis. Eg skuldi byrja tann 3. júlí, um eitt sindur meira enn ein mánaði. Tað skuldi vera gott at koma út aftur á arbeiðsmarknaðin.

Tá ið eg so fekk brævið við arbeiðstilboðnum í Fiskavirkning í Vestmanna, mundi eg dottið uppeftir, hvat var nú hettar? Tað mátti verða ein feilur. Tí hví skuldi man fáa eitt nýtt tilboð, tá ið man longu hevði sagt ja til eitt annað? Pappírini frá Postverkinum vóru jú send inn til tykkum. Eg skilji púrt einki. Hevði eg av øllum illum sagt nei takk til tað starvið eisini so var søgan ein onnur. Hesa mannagongdina skilji eg ikki.

Eg meti, at eg havi hildið mínar skyldur móttvegis Arbeðsloysisskipanini. Bæði viðvíkjandi barnaansing, og hvat viðvíkur at taka av tí arbeiði eg havi fingið í boðið. Nemiliga starvið hjá Postverk Føroya. Tykkara sjónarmið at tit ikki kunnu goyma fólk í skipanini skilji eg ikki. Talan er hóast alt, bert um ein góðan mánaða. Hevði tað verið ½ ár, so hevði eg skilt tykkum. Tað er tí mín vón, at hetta mál verður viðgjørt skjótast tilber, og í fullum álvara!"

Anna M. Sølvdóttir, málsviðgeri hefur gjørt soljóðandi upprit, dagfest 22. maí 2006:

"Telefonsamrøða

Havi ringt til Hansinu tí tað í frágreiðingini kann skiljast sum at hon hefur fingið játtað arbeiði á Postverk Føroya frá Als. Hon sigur at hon hefur fingið at vita frá arb.gevara at hon er sett í farloyvisstarvi á Postverkinum. Eg segði henni at hon ikki hevði fingið hetta arbeiði frá Als og at tað er Arbeðsloysisskipanin sum tekur avgerð í slíkum

málum, um farloyvi verður játtað ella ikki. Hon bleiv ógvuliga ill og vildi verða við at vit boykotta hana við at geva henni arbeiði í Vestmanna nú, og hon stillaði eisini spurning við um ikki tað var vinar og kenningarpolitikkur í hesum málinum frá Als av. Eg segði henni hvat postverkið hevði fingið at vita og segði eg henni, at eg ikki kundi standa til ansvar fyri hvat tey høvdu sagt á Postverkinum og at hesir upplýsingar hon hevði fingið ikki vóru rættir. Hon svaraði at vit jú kundu siga hvat tað passaði okkum og hon hevði fingið at vita frá arb.gevaranum at hon var sett í starvið.

Segði henni at hon nokk bleiv steðga í skipanini tí hon ikki var at meta sum tøk og svaraði hon at tað mátti eg sjálv um hvat eg gjørði.

Havi tosað við Ávísing fyri at finna útav hvat man kann gera við hetta málið, tí at tað letur til at arb.gevarin hevur upplýst Hansinu at hon er sett.

Annika er ikki her í dag, men Kristianna, deildarleiðari, sigur at Annika skal taka samband við arb.gevaran tá hon er aftur til arbeiðis."

Við skrivi, dagfest 26. mai 2006, hevur Arbeiðsloysisskipanin sent Hansinu Haraldsen soljóðandi avgerð:

"Viðvíkjandi arbeiðstilboðið frá arbeiðsávísingini

Arbeiðsloysisskipanin hevur tann 25. mai 2006 móttikið skrivligu frágreiðing tygara í sambandi við eitt arbeiðstilboð. Her skriva tygum millum annað:

"Tað eru tvær grundir til at eg ikki kundi taka við starvinum, tann fyrri er, at man skal kunna arbeiða skiftisvaktir. Tað kann eg ikki, av tí at eg bara havi ansing til børnini í dagtímunum, tá ið stovnarnir hjá Tórshavnar kommunu hava opið. Eingir stovnar hava opið frá kl. 7 á morgni til eftir midnátt. Eg hevði verið noydd at avleverað børnini kl. 7 á morgni, fyri at kunna møtt til tíðina í Vestmanna, og kvøldvaktin endar ikki fyrr kl. 24. Eg hevði ikki veri heima aftur fyrr enn umleið kl. 1 um náttina.

Tann seinna grundin til at eg segði nei til at taka ímóti arbeiðstilboðnum frá Fiskavirking í Vestmanna er, at eg hevði longu fingið eitt tilboð um arbeiði frá Postverk Føroya. Tilboði fekk eg 5. mai og eg segði ja beinan vegin. Arbeiði skuldi verða fyri eina, ið skuldi í Als-farloyvi. Sum eg havi frætt, so hevði Postverkið fingið lovað, at eg skuldi koma at loysa hesa damuna av, og bæði tey og eg hildu, at alt nú var í lagi. So var bara at biðja til eg kundi fara aftur til arbeiðis. Eg skuldi byrja tann 3. juli, um eitt sindur meira enn ein mánaða."

Víst skal í hesum sambandi verða til § 24 stk. 2 og 3 í Løgtingslóg um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing frá 13. juni 1997, við seinni broytingum. Har er ásett, at:

"§ 24, stk. 2. Allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í sambandi við arbeiðsávísing.

stk. 3. Ikki er loyvt at seta fakmørk fyri arbeiðsávísing, burtursæð frá neyðugum førleika."

og til § 14, stk. 1:

"§ 14. Arbeiðsloysisstuðul verður útgoldin, tá viðkomandi:

- 1. er arbeiðsleysur og móttvegis Arbeiðsloysisskipanini prógvar, at so er.*
- 2. er tøkur á arbeiðsmarknaðinum.*
- 3. hevur fyllt 16 ár, men ikki 67 ár,*
- 4. hevur bústað í Føroyum og*
- 5. er arbeiðsførur."*

Somuleiðis skal verða víst til § 2, stk. 1 nr. 2 og 3 og stk. 2 nr. 2, í Kunngerð um útgjald v. m. av arbeiðsloysisstuðuli frá 26. november 1999, við seinni broytingum. Har er ásett, at:

"§ 2. Tøkur á arbeiðsmarknaðinum er tann, sum:

nr. 2. er sinnaður at átaka sær eitt og hvørt arbeiði, ávíst av Arbeiðsloysisskipanini, og sum viðkomandi hevur fakligan førleika til,
nr. 3. seinast dagin eftir, um eitt arbeiði verður ávíst, kann byrja hetta arbeiði til ásetta tíð,

Stk. 2. Tann arbeiðsleysi hevur skyldu at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum. Undantak frá hesum verður t.d. ikki givið hóast:

nr. 2. arbeiðið ikki hevur áhuga, t.d. vegna slag av arbeiði, arbeiðstíðum, lønarviðurskiftum ella viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Sambært omanfyri endurgivnu § 2, stk. 1 skulu tygum verða sinnað at átaka tygum eitt og hvørt arbeiði tygum hava fakligan førleika til, sum Arbeiðsloysisskipanin hevur at ávísa, og skulu tygum seinast dagin eftir arbeiði verður ávíst, kunna byrja hetta arbeiði til ásetta tíð. Sambært § 2, stk. 2 hava tygum skyldu at átaka tygum eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak frá hesum ikki givið hóast t.d. um arbeiði ikki hevur áhuga, t.d. vegna slag av arbeiði, arbeiðstíðum, lønarviðurskiftum ella viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Tá tygum ikki hava verið sinnað at átaka tygum ávísta arbeiði, verður mett, at tygum ikki eru tøk á arbeiðsmarknaðinum, og hava tygum harvið ikki rætt til arbeiðsloysisstuðul frá Arbeiðsloysisskipanini.

Útgjald tygara verður tí steðgað frá og við 17. mei 2006.

Ein møgulig endurstaðfesting av arbeiðsloysinum fær ikki gildi fyrr enn Arbeiðsloysisskipanin hevur móttikið skrivliga fráboðan um hetta frá tygum.

Hava tygum viðmerkingar hesum viðvíkjandi, verða tygum biðin um at seta tygum í samband við okkum innan 14 dagar.

Henda avgerð kann, innan 4 vikur eftir at tygum hava móttikið avgerðina, kærast til kærunevndina fyri Arbeiðsloysisskipanina, Postsmogu 106, 110 Tórshavn."

Við skrivi, dagfest 2. juni 2006, hevur Arbeiðsloysisskipanin sent Postverki Føroya soljóðandi fráboðan:

"Viðv. umsókn um farloyvisstuðul, móttikin á Arbeiðsloysisskipanini 9. mai 2006

Arbeiðsloysisskipanin hevur 9. mai 2006 móttikið umsókn um farloyvisstuðul frá tygum, har upplýst er, Lillian Joensen, f. 25. juni 1971 fer í ALS-farloyvi 1. juli 2006, og Hansina Kjæld Haraldsen, f. 8. mai 1973, verður avloysarin úr Arbeiðsloysisskipanini.

Støðan er nú tann, at Hansina Kjæld ikki longur lýkur treytirnar at verða avloysarin úr Arbeiðsloysisskipanini.

Um tygum ikki vita um annan persón, ið hevur fingið útgjald í minsta lagi 3 mánaðir úr Arbeiðsloysisskipanini, og sum tygum kundu hugsað tygum at verið avloysarin, eru tygum vælkomn at útfylla hjálagda útfyllingarblað, fyri at Arbeiðsloysisskipanin kann gera eina leiting eftir fólki, ið hóska til starvið sum avloysari.

Arbeiðsloysisskipanin vil í hesum sambandi vísa á, at tygum í telefonsamrøðu 5. mai 2006 fingi upplýst, at um Hansina støðugt varð í Arbeiðsloysisskipanini 1. juli 2006, tá arbeiðið skal byrja, so var í lagi, at hon varð avloysarin, men um hon fór úr Arbeiðsloysisskipanin áðrenn 1. juli 2006, so leyk hon ikki treytirnar at verða avloysarin frá Arbeiðsloysisskipanini.

Sbrt. upplýsingunum í umsókn um farloyvisstuðul, sí niðast á síðuni, kann farloyvi ikki byrja, fyrr enn Arbeiðsloysisskipanin hevur játtað og undirskrivað avtaluna.

Um tygum hava spurningar, eru tygum vælkomin at venda tygum til Arbeiðsloysisskipanina á tel. 349550. Tygum kunnu eisini fáa meiri kunning á www.als.fo.

Henda avgerð kann, innan 4 vikur eftir at tygum hava móttikið avgerðina, kærast til kærunevndina fyri Arbeiðsloysisskipanina Postsmogu 106, 110 Tórshavn."

Við skrivi, dagfest 6. juni 2006, hevur Rættarhjálp Føroya sent Arbeiðsloysisskipanini soljóðandi áheitan:

"Viðvíkjandi arbeiðstilboði frá arbeiðsávísingini

Hansina Haraldsen, Tjarnarlág 14, FO-100 Tórshavn, hevur 1. juni 2006 vent sær til Rættarhjálp Føroya, av tí at Arbeiðsloysisskipanin (ALS) hevur gjørt av at steðga útgjaldinum úr ALS frá og við 17. mai 2006.

Rættarhjálp Føroya skal við hesum vegna Hansinu Haraldsen heita á ALS um at taka málið upp aftur til nýggja viðgerð.

Sambært skrivinum frá ALS, dagfest 26. mai 2006, metir ALS, at Hansina Haraldsen ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, av tí at hon ikki hevur átikið sær tað arbeiðið, ið hon fekk bjóðað frá Fiskavirking í Vestmanna 17. mai 2006. Sambært skrivinum metir ALS tí ikki, at hon hevur rætt til arbeiðsloysisstuðul úr skipanini.

Sum Hansina Haraldsen hevur víst á í skrivinum til ALS, dagfest 19. mai 2006, er grundgevingin fyri, at hon ikki tók av tilboðnum frá ALS, tann, at hon frammanundan, nevniliga tann 5. mai 2006, hevði tikið av arbeiðstilboði frá Postverki Føroya, har hon skuldi avloysa kvinnu, ið skuldi í ALS-farloyvi. Hansina Haraldsen skuldi byrja í hesum avloysarastarvi tann 3. juli 2006.

Sambært skrivi frá Postverki Føroya um málið hevur Postverk Føroya sett seg í samband við ALS tann 5. mai 2006 um nevnda avloysarastarv, sum skuldi vera frá 1. juli til 31. desember 2006. Sambært upplýsingum frá Postverki Føroya metti ávísingardeildin hjá ALS, at Hansina Haraldsen leyk treytirnar fyri at fáa slíkt farloyvistarv. Eisini verður upplýst, at Hansina Haraldsen áður hevur starvast hjá Postverkinum og tí er mett at vera sera vælegnað til starvið.

Vísandi til tað, sum er ført fram omanfyri, vil Rættarhjálp Føroya vegna Hansinu Haraldsen í fyrsta lagi seta spurnartekin við, hví ALS ikki letur Hansinu Haraldsen fara í ALS-farloyvisstarvið á Postverki Føroya, sum avtalað longu er gjørd um. Í øðrum lagi verður spurnartekin sett við, um arbeiðstilboðið frá Fiskavirking í Vestmanna er eitt veruligt arbeiðstilboð til eina mammu við smáum børnum, tá ongin ansingarstovnur hevur opið tað tíðarskeið, sum arbeiðið í skiftisvaktum fevnir um. Sum nevnt í skrivinum til ALS hevur Hansina Haraldsen barnaansing til børnini í vanligari arbeiðstíð.

Rættarhjálp Føroya metir ikki, at ALS kann koma til ta niðurstøðu, at Hansina Haraldsen ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, fyri tí um hon ikki hevur tikið av arbeiðstilboðnum frá Fiskavirking í Vestmanna, orsakað av at hon longu hevði annað arbeiðstilboð frá Postverki Føroya.

Somuleiðis metir Rættarhjálp Føroya ikki, at heimild er í løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysisstrygging og arbeiðsávísing til at steðga útgjaldinum. Sambært § 19 í lógini kunnu arbeiðsleys í mesta lagi missa rættin til tryggingargjald í 4 vikur, um tey uttan serliga orsök nokta at taka á seg arbeiði, ávíst av arbeiðsávísingini. Hansina Haraldsen hevur í hesum føri havt serliga orsök til ikki at

taka nevnda arbeiði á seg, av tí at hon hevði fingið annað arbeiðstilboð frá Postverki Føroya, og í øðrum lagi tí at ongir ansingarstovnar hava opið í tíðarskeiðnum, sum skiftisvaktirnar eru í.

Av tí at Postverk Føroya hevur fingið upplýst frá ALS, at Hansina Haraldsen ikki longur lýkur treytirnar fyri at fáa slíkt ALS-farloyvisstarv, er Postverk Føroya eins og Hansina Haraldsen komin í eina trupla støðu, tí tíðin er sera stutt til tann 1. juli 2006.

Heitt verður tí á ALS um at viðgera hetta mál skjótast gjørligt, soleiðis at Postverk Føroya við vissu kann fáa at vita, hvørt tey mugu finna annan ALS-farloyvisavloysara.

Avrit av brævi frá Postverkið Føroya, dagfest 06.06.06, lagt við."

Millum skjøluni frá Arbeiðsloysisskipanini er eisini soljóðandi skriv frá Postverk Føroya, dagfest 6. juni 2006:

"Til rætta viðkomandi

Viðv.: Alsfarloyvisavloysara

Sum arbeiðsgevandi settu vit okkum í samband við Als 5/5-06, fyri at fáa eina ávísing um farloyvisavloysara fyri eitt av starvsfólkum okkara sum skal í alsfarloyvi í tíðarskeiðnum 1/7-31/12-06.

Vit spurdu um Hansinu Haraldsen, Tjarnarlág 14, 100 Tórshavn, sum áður hevur starvast hjá Postverki Føroya í eitt ávíst áramál. Hon hevur seinast verið í sama starvi sum farloyvisumsøkjarin, og má tí roknast at verða sera vælegnað.

Ávísingardeildin hjá ALS kannaði um omanfyri nevnda leyk tær treytir sum eru fyri hesar farloyvisavloysarar og ringdi aftur við upplýsingum um at ávísingin var í lagi. Og sendu vit umsóknarblaðið avstað tann 8/5-06.

Nú eru so 3 vikur til alsfarloyvi skal byrja, og hava vit nú fingið at vita eftir sjálvi at hava kontakta ALS pr. telefon "at Hansina Haraldsen ikki longur uppfyllir hesar treytir og má tí ein nýggj ávísing gerast", hvat vit ikki eru nøgd við.

Vit halda ikki at viðgerðin av málinum hevur verði góð nokk.

- Manglandi svar uppá fyrispurning.
- Manglandi persónlig atlit.
- Manglandi førleika atlit.
- Nær kann man rokna ávísingina sum bindandi."

Arbeiðsloysisskipanin hevur við skrivi, dagfest 13. juni 2006, svarað Rættarhjálp Føroya soleiðis:

"Viðvíkjandi áheitan tykkara, móttikin 8. juni 2006.

Arbeiðsloysisskipanin (ALS) hevur móttikið áheitan tykkara, tann 8. juni 2006, um at taka málið viðvíkjandi arbeiðstilboðið til Hansinu Haraldsen upp til nýggja viðgerð skjótast gjørligt.

Arbeiðstilboðið frá FFV-Vestmanna:

Hansina Haraldsen hevur fingið ávíst arbeiði á FFV-Vestmanna tann 16. mai 2006. Sambært telefonsamrøðu 17. mai 2006 hevur Hansina upplýst, at hon ikki er sinnað at átaka sær ávísta arbeiði, og er hon tí blíðin um at senda ALS eina skrivliga frágreiðing hesum viðvíkjandi. Skrivliga frágreiðingin er móttikin á ALS 22. mai 2006, og av tí, at hon ikki hevur tikið av ávísta arbeiðstilboðnum, grundað á, at starvið er í skiftisvaktum og hon ikki hevur barnaansing uttan í dagtímunum, og tí hon skal í annað arbeiði 3. juli 2006, hevur ALS tikið avgerð um, at hon ikki er at meta sum tøk

á arbeiðsmarknaðinum, og hefur hon harvið ikki rætt til arbeiðsloysisstuðul (sí hjálagt skriv til Hansinu dagf. 26. mai 2006).

Eftir at hava viðgjørt málið av nýggjum, er ALS komin til ta niðurstøðu, at avgerðin viðvíkjandi arbeiðstilboðnum (frá FFV-Vestmanna) hjá Hansinu Haraldsen ikki verður broytt. ALS metir, at avgerðin viðvíkjandi arbeiðstilboðnum er tikin í sambandi við galdandi reglur og mannagongdir á økinum.

ALS-farloyvi hjá Postverk Føroya:

Postverk Føroya hefur tann 5. mai 2006 ringt til ALS í sambandi við, at Postverkið ynskir at fáa Hansinu Haraldsen í starv fyri ein persón, ið ætlar sær í ALS-farloyvi.

Postverk Føroya hefur í hesum sambandi fingið upplýst, **at um so er**, at Hansina Haraldsen er í skipanini og er tøk til tað tíð ALS-farloyvi byrjar, er tað í lagi at Hansina fer í ALS-farloyvisstarvið (sí hjálagt upprit dagf. 5. mai 2006).

Í skrivið til Postverkið, dagfest 2. juni 2006, hefur ALS kunnað Postverkið um, at Hansina ikki longur lýkur treytirnar at verða avloysarin úr ALS. Víst er samstundis á upplýsingarnar Postverkið hefur fingið sambært telefonsamrøðuni 5. mai 2006, um at Hansina ikki lýkur treytirnar at verða avloysari til ALS-farloyvi, um so er, at hon fer úr skipanini áðrenn 1. juli 2006, og at eitt farloyvi ikki kann byrja fyrr enn ALS hefur játtað og undirskrivað avtaluna (sí hjálagt skriv til Postverk Føroya dagf. 2. juni 2006).

Av tí, at Hansina er steðgað í skipanini sambært arbeiðstilboðnum, lýkur hon ikki treytirnar fyri at fara í ALS-farloyvisstarvið hjá Postverk Føroya tann 1. juli 2006.

Hava tit fleiri spurningar hesum viðvíkjandi, eru tit vælkomin at seta tykkum í samband við okkum á tel. 349550.

Henda avgerð kann, innan 4 vikur eftir at tygum hava móttikið avgerðina, kærast til Kærunevndina fyri Arbeiðsloysisskipanina, Postsmogu 106, 110 Tórshavn."

Við teldubrævi, dagfest 22. juni 2006, hefur Kartni Ravnsfjall, stýrislimur í ALS sent Elin M. Bærentsen, málsviðgera á Arbeiðsloysisskipanini soljóðandi fyrispurning:

"Postfelagið hefur heitt á meg og spurt um eg kann hyggja at málinum um farloyvisstarv hjá Hansinu Kjæld Haraldsen (J.nr. 2006-211/32040)
Hetta, tí um loysn skal fáast á málinum, hefur tað skund, tí starvið skal setast 1. juli 2006.

Eg havi fingið hesi skjøl frá teimum: Skriv frá HKH til Postfelagið og skriv frá Rættarhjálpin til ALS og svar uppá hetta skriv.

Havi í hesum sambandi tveir spurningar:

1) Eg eri greiður yvir, at í stk. 2 - 3. í kunngerð um útgjald av arbeiðsloysisstuðli stendur, at undantak frá at átaka sær arbeiði ikki verður givið hóast viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Men er ta so strikt, tá tað snýr seg um at fáa barnaansing í skiftisvakt uttanfyri vanliga arbeiðstíð? Her hugsi eg um, at tað sambært reglunum heldur ikki verður givið undantak, um ferðasambandið ikki loyvir dagligum sambandi millum arbeiðspláss og bústað, men meini eg at tit mugu víkja frá hesum, tá avstandirnir eru ov stórir ella tað er ov trupult at koma fram.

2) Um so er, at karentenan stendur við uppá 4 vikur - frá 17. mai skilji eg - er karentenan gingin nú, soleiðis at hon nú aftur er tøk. Ber tað so ikki til at viðgera umsøknina av nýggjum, so at hon kann koma í farloyvisstarvið 3. juli, sum bæði hon og arbeiðstakarin ynskir?

Tú kanst senda mær svar uppá fyrispurningin á mailadressuna, men annars komi eg á fund í stýrinum mán. 26., so tað kann eisini biða til tá, (har eg so fái svar tykkara frá Ernst)."

Við teldubrævi, dagfest 23. juni 2006, hevur málsviðgerin svarað fyrispurninginum frá Kartna Ravnsfjall soleiðis:

"Hetta málið varð tikið upp til nýggja viðgerð í sambandi við at skrivið kom frá Rættarhjálpini, og niðurstøðan bleiv í hesum sambandi ikki broytt, tí mettt verður, at avgerðin er tikin í sambandi við galdandi reglur og mannagongdir á økinum (sum skilst, hevur tú fingið hesi skjølini).

Annars kann viðmerkjast, at Hansina ikki hevur fingið 4 vikurs karantenu, men er steðgað í skipanini, av tí at hon ikki er at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum. Hansina fekk eisini nýggja 4 vikurs freist at kæra málið til Kærunevndina hjá ALS.

Ernst hevur fingið skjølini í málinum, og hevur hetta við á stýrisfundin mánadagin."

Við skrivi, dagfest 28. juni 2006, hevur Rættarhjálp Føroya sent Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini soljóðandi kæru:

"Kæra um avgerð hjá Arbeiðsloysisskipanini

Vegna Hansinu Haraldsen, Tjarnarlág 14, 100 Tórshavn, verður við hesum kærð avgerð hjá Arbeiðsloysisskipanini, ið ásetir, at Hansina ikki er at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum, og at hon tí ikki hevur rætt til arbeiðsloysisstuðul.

Málslýsing:

Í oktober 2005 verður Hansina skrásett sum arbeiðstøk á Arbeiðsloysisskipanini. 5. mai 2006 setir Postverk Føroya seg í samband við Hansinu við einum tilboði um ALS-farloyvisstarv, ið eftir ætlan skal byrja 1. juli 2006. Postverkið bað serliga um at fáa Hansinu í starv, tí hon hevur arbeitt har fyrr og hevur røkt arbeiðið til lítar. Postverk Føroya setir seg somuleiðis í sambandi við Arbeiðsloysisskipanina, ið boðar Postverki Føroya frá, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarv, sí alment upprit frá ALS, dagfest 5. mai 2006. Hansina tekur av hesum arbeiðstilboði, og verður ALS kunnað um hetta.

17. mai 2006 fær Hansina skriv frá Arbeiðsloysisskipanini viðvíkjandi einum arbeiðstilboði á Fiskavirking í Vestmanna.

19. mai 2006 boðar Hansina Arbeiðsloysisskipanini frá, at hon ikki kann taka av arbeiðstilboðnum á Fiskavirking í Vestmanna. Henda avgerð Hansinu er í fyrsta lagi grundað á, at umrødda arbeiðstilboð er í skiftivaktum, og at hon ikki hevur barnaansing tøka. Í øðrum lagi er avgerðin grundað á, at Hansina longu hevur tikið av einum arbeiðstilboði til eitt ALS-farloyvisstarv á Postverki Føroya.

Í skrivi, dagfest 26. mai 2006, boðar ALS Hansinu frá, at ALS - av tí at Hansina ikki hevur tikið av arbeiðstilboðnum í Vestmanna - metir, at Hansina ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, og at hon tískil ikki hevur rætt til arbeiðsloysisstuðul. Útgjaldið verður sostatt steðgað frá og við 17. mai 2006.

2. juni 2006 fær Postverk Føroya fráboðan um, at Hansina ikki longur lýkur treytirnar fyri at vera avloysari úr Arbeiðsloysisskipanini.

6. juni 2006 vendir Postverk Føroya sær til ALS og ger vart við fleiri viðurskifti, ið Postverkið ikki metir vera nøktandi. Serliga vil Postverk Føroya hava svar uppá, nær ein ávísing er at meta sum bindandi fyri ALS.

Hansina vendir sær síðani til Rættarhjálp Føroya, ið við skrivi, dagfest 6. juni 2006, vendir sær til Arbeiðsloysisskipanina við áheitan um, at málið verður tikið upp til nýggja viðgerð. Sum grundarlag fyri áheitanini førir Rættarhjálpin fram, at Hansina longu hevur tikið av einum arbeiðstilboði frá ALS, nevniliga starvi á Postverki Føroya. Eisini førir Rættarhjálpin fram, at heimild ikki er í Løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsvísing til at steðga útgjaldinum.

13. juni 2006 sendir ALS Hansinu skriv, har ALS boðar frá, avgerðin frá 17. mai 2006 ikki verður broytt. ALS metir, at avgerðin er tikin eftir galdandi reglum og mannagongdum á økinum. Somuleiðis verður boðað frá, at avgerðin innan 4 vikur kann verða kærð til Kærunevndina fyri Arbeiðsloysisskipanina.

Kæra:

Rættarhjálpin metir í fyrsta lagi, at Arbeiðsloysisskipanin ikki hevur heimild at koyra Hansinu úr skipanini.

Arbeiðsloysisskipanin hevur grundað avgerð sína á í fyrsta lagi § 2, stk. 1, nr. 2 og 3, í kunngerð um útgjald v.m. av arbeiðsloysisstuðli frá 26. november 1999. Sambært hesum ásetingum metir Arbeiðsloysisskipanin, at Hansina ikki er at meta sum tøk, av tí at hon ikki er sinnað at átaka sær arbeiði á Fiskavirking í Vestmanna. Somuleiðis grundar Arbeiðsloysisskipanin avgerð sína á stk. 2, nr. 2 í somu kunngerð, ið ásetir, at ein arbeiðsleysur hevur skyldu at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum. Arbeiðsloysisskipanin kemur sostatt til ta niðurstøðu, at Hansina ikki er at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum, og at hon tí ikki hevur rætt til arbeiðsloysisstuðul. Hansina verður tískil koyrd úr skipanini.

Rættarhjálpin metir, at henda avgerð er ikki røtt, grundað á ásetingina í § 19 í Løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, ið greitt ásetir, at:

"§ 19. Arbeiðsleysur, sum uttan serliga orsøk noktar at taka á seg arbeiði ávíst av arbeiðsávísingini, missir rættin til tryggingarútgjald í 4 vikur."

Mett verður, at Arbeiðsloysisskipanin einans hevur heimild at steðga tryggingarútgjaldinum til Hansinu í 4 vikur frá 17. mai 2006 at rokna, nevniliga tá Hansina noktaði at taka á seg arbeiði á Fiskavirking í Vestmanna. Hetta hevur við sær, at Hansina aftur hevur rætt til útgjald frá arbeiðsloysisskipanini frá 14. juni 2006.

Í øðrum lagi metir Rættarhjálpin, vísandi til omanfyrinevnda, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa als-farloyvisstarvið á Postverki Føroya, sum henni stóð í boði frá 1. juli 2006.

5. mai 2006 hevur Arbeiðsloysisskipanin boðað Hansinu og Postverki Føroya frá, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa als-farloyvisstarvið, og at Hansina tískil kann byrja í hesum starvi 1. juli 2006.

Í hesum sambandi skal verða víst á, at vanligur fyrisitingarrættur ásetir, at fyrisitingarligar avgerðir eru bindandi fyri báðar partar - bæði tann, ið tekur avgerðina, og tann, ið avgerðin viðvíkur.

Hetta hevur við sær, at avgerðin hjá Arbeiðsloysisskipanini at boða Hansinu frá, at hon kann byrja í als-farloyvisstarvinum 1. juli 2006, er bindandi fyri bæði Arbeiðsloysisskipanina og Hansinu.

Víðari hevur hetta við sær, at Arbeiðsloysisskipanin ikki kann broyta avgerð sína til skaða fyri Hansinu við at bjóða henni annað starv og síðani koyra hana úr skipanini.

Av tí at Hansina ikki hevur rætt til at ganga frá bindandi avgerð síni um at taka við als-farloyvisstarvinum, hevur Hansina serliga orsök til ikki at taka við arbeiðstilboðnum í Vestmanna.

Sostatt metir Rættarhjálpin, at Arbeiðsloysisskipanin ikki hevur heimild til, hvørki at koyra Hansinu úr Arbeiðsloysisskipanini ella at steðga tryggingarútgjaldinum í 4 vikur.

Hansina hevur rætt til tryggingarútgjald frá 17. mai 2006 og fram til 1. juli 2006, tá Hansina eigur at taka við als-farloyvisstarvinum á Postverki Føroya.

Av tí at als-farloyvisstarvið á Postverki Føroya byrjar 1. juli 2006, og av tí at kærumálið helst ikki verður avgreitt áðrenn hetta, hevur Hansina mist ta inntøku, ið hon annars hevði havt frá 1. juli og fram til 31. desember 2006. Inntøkumissurin er grundaður á skeivu avgerð Arbeiðsloysisskipaninnar, og verður fyrivarni tikið fyri møguligum endurgjaldskravi í hesum sambandi.

Kann málið hinvegin verða avgreitt soleiðis, at Hansina tekur við avloysarastarvinum 1. juli 2006, verður endurgjaldskravið slept.

Avrit av kæruni er sent ALS."

Við skrivi, dagfest 26. juli 2006, hevur Arbeiðsloysisskipanin sent Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini hesar viðmerkingar til kæruna:

"Viðmerkingar til kærumálið frá Rættarhjálp Føroya vegna Hansinu Haraldsen
Víst verður til skjøl í málinum, ið vit áður hava sent tykkum. Tað framkemur av hesum skjølum, at Arbeiðsloysisskipanin hevur fylgt verandi mannagongdum, bæði í samband við tá ALS farloyvi verða givin og í sambandi við arbeiðsávísing og møguligar avleiðingar um viðkomandi ikki tekur av ávísta starvinum.

Viðvíkjandi umsiting av ALS-farloyvum, so er tað Arbeiðsloysisskipanin, ið umsitur ALS-farloyvir og gevur loyvi til ALS-farloyvir. Í nærverandi máli, hevur Arbeiðsloysisskipanin ikki givið játtan um ALS-farloyvi.

Sagt verður frá, at Arbeiðsloysisskipanin ongar fleiri viðmerkingar hevur, eru spurningar hesum viðvíkjandi, eru tit vælkomn at seta tykkum í samband við undirritaða."

Hansina Haraldsen hevur við skrivi, dagfest 3. aug. 2006, sent Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini soljóðandi ískoyti til kæruna:

"Angangandi kæru frá Rættarhjálp Føroya, mína vegna
Eftir at Rættarhjálp Føroya hevur kært avgerð hjá ALS, mína vegna, havi eg síðani, tvs. í dag tann 03.-08.-06, eisini móttikið kopi av skjølum, ið ALS hevur sent tykkum, og tit síðani hava sent Rættarhjálpini til kunnleika.

Hesum viðvíkjandi vil eg líka gera vart við, at ymiskt er sum vikur frá sannleikanum tá í telefonsamrøður verða endurgivnar.

Tann dagin eg fekk tilboðið frá ALS ang. Starv í skiftisvaktum á Fiskavirking í Vestmanna, ringdi eg niðan til ALS. Eg tosaði við Vanju Engskær, og greiddi henni frá, at eg ikki kundi taka av hesum starvi, tí eg bert hevði barnansing til børnini í dagtímunum tá ið stovnarnir hjá Tórshavnar Kommunu annars hava opið. Og hin grundin var at eg longu hevði fingið annað tilboð um arbeiði. Nemliga á Postverk Føroya. Meðan eg greiddi frá, bleiv eg fleiri ferðir avbrotin av Vanju, soleiðis at eg illa kundi fáa tað fram ið eg ynskti. Hetta haldi eg vera átaluvvert.

Hon segði síðani beint út, ikki bara eina ferð, men fleiri ferðir, at eg verði koyrd úr skipanini, tí havi eg ikki ansing, eri eg ikki tøk á arbeiðsmarknaðinum. Hart og kontant. Einku um karantenu, sum vanligu mannagongdin annars plagar at verða.

Í skrivinum, sum er sent til tykkum frá Vanju Engskær, dagf. 16.-05.-06, skrivar Vanja, at eg havi sagt, at eg ikki fari til arbeiðis í Vestmanna líka mikið hvat. Nú fær hon tað at ljóða, sum um eg ikki eri sinnað at átaka mær nakað arbeiði í Vestmanna yvirhøvur. Men tað var ikki tað eg segði. Eg segði henni at líka mikið, um eg ikki hevði fingið annað tilboð um arbeiði, so hevði eg ikki tikið av starvinum á Fiskavirking í Vestmanna, av tí grund, at eingir stovnar hava opið hesar tíðir á døgnum. So har skuldi eingin missskiljing verið í tí. Í øllum førum ikki, um hon hevði lurtað eftir tí í eg greiddi henni frá. Eg kundi gott farið til Vestmannar, ella onkra aðrastaðni, um bert tað var innanfyri ansingartíðirnar.

Ang. Frágreiðing av Telefonsamrøðuna við Onnu M Sølvdóttir, dagf. 22.-05.-06 kann sigast at hon ringdi til mín angangandi mína frágreiðing um hví eg ikki hevði tikið av starvinum. Hon var sjálv ógvuliga ill, og sigur. "ja, ja, hattar við børnunum..." og skundar sær so víðari til næstu grundina til at eg ikki tók av starvinum á Fiskavirking. Hon pástóð, at eg hevði skrivað, at eg hevði fingið bjóðað starvið á Postverkinum frá teimum uppi hjá ALS. Men tað segði eg so við hana, at tað stóð ongastaðni í brævinum at ALS hevði sent mær tilboð um starv á Postverkinum. Eg greiddi henni so frá, at eg hevði fingið at vita frá Postverkinum, at Postverkið hevði fingið at vita frá ALS at tað var í ordan. Ja, sigur Anna M. Men at tað var í ordan, um eg leyk treytirnar fyri at vera als-avloysari. Eg sigi so við hana, at tað gjørdi eg eisini. So segði Anna M.: "Ja, men hevði tú veruliga forvæntað, at tú skuldi fingið pengar frá okkum alla tíðina!" Eftir at postverkið hevði fingið at vita, at eg leyk treytirnar, vóru tey biðin um at taka kontakt við meg. Og tey so gjørdi og eg tók av, sjálvandi.

Eisini skrivar Anna M. í frágreiðing sínari, at eg havi sagt, at eg havi fingið at vita frá arb. gevara, at eg eri sett í starvið. Men hettar er heldur ikki satt. Eg havi bert sagt, at eg havi fingið at vita frá arb. gevara, at Postverkið hevði fingið at vita at tað var í ordan við Als, um eg leyk treytirnar. ALS hevur eisini, eftir at hava kannað um eg leyk hesar treytir, upplýst Postverkinum at eg leyk treytirnar. Síðani hava so bæði eg og Postverkið hildið at alt var í lagi.

Vónandi kemur hettar skriv fram tíðs nokk til at vera tikið við, tá ið hetta mál verður lagt fyri kærunevndina til støðutakan."

Skrivarin hjá kærunevndini hevur gjørt soljóðandi upprit í málinum, dagfest 28. aug. 2006:

"Upprit til Kærunevndina hjá Arbeiðsloysisskipanini

...

Rættarhjálpin hevur vegna Hansinu Haraldsen í kærnu, dagfest 28. juni 2006, móttikin av ALS tann 30. juni 2006, kært avgerð hjá ALS, dagfest 13. juni 2006, viðvíkjandi umstøðunum í sambandi við arbeiðsávísing.

Lýsing av málinum:

Av málinum framgongur, at Postverk Føroya samsvarandi almenna uppritinum, dagfest 5. mai 2006, setti seg í samband við ALS viðvíkjandi ALS farloyvi. Postverkið ynskti at fáa kæraran sum farloyvisavloysara fyrst í juli 2006. ALS greiddi Postverkinum frá, at um kærarin var inni í skipanini og tøk til ta tíð, so skuldi tað verið í lagi.

Samsvarandi innanhýsis uppritinum, dagfest 16. mai 2006, fekk kærarin arbeiðstilboð við brævi frá ALS, dagfest 16. mai 2006, um møguligt arbeiði á fiskavirking í Vestmanna. Kærarin ringdi til ALS tann 17. mai 2006, har kærarin greiddi frá, at hon skuldi vera avloysari í einum ALS farloyvi hjá Postverkinum, sum byrjaði tann 1. juli

2006. ALS greiddi kæraranum frá, at so leingi farloyvið ikki er skrivliga játtað av ALS, varð kærarin ikki frítikin frá øðrum arbeiðstilboðum. Kærarin segði víðari, at ALS kundi ikki forlanga, at hon fór til Vestmanna at arbeiða, tí børnini høvdu bert ansing frá kl. 7.30.

ALS bað eftirfylgjandi kæraran við brævi, dagfest 18. mai 2006, um eina skrivliga frágreiðing hesum viðvíkjandi.

Kærarin svaraði við brævi, dagfest 19. mai 2006, har hon m.a. greiddi frá, at tað vóru tvær grundir til, at hon ikki kundi taka við starvinum. Tann fyrri grundin var, at arbeiðið var í skiftivaktum. Tað kundi hon ikki, tí hon bara hevði ansing til børnini í dagtímunum, tá stovnarnir hjá Tórshavnar kommunu hava opið.

Hin grundin hjá kæraranum fyri ikki at átaka sær ávísta starvi var, at hon longu hevði fingið eitt tilboð um arbeiði frá Postverkinum. Tilboðið fekk hon tann 5. mai 2006 og hon tók av beinanvegin. Sum hon hevði frætt, so hevði Postverki fingið lovað, at hon skuldi koma at loysa eina av, og tey og hon hildu, at alt nú var í lagi.

Kærarin vísir víðari á, at hon metir seg hava hildið sínar skyldur móttvegis ALS, bæði viðvíkjandi barnaansing og hvat viðvíkur at taka av tí arbeiði, hon hevði fingið í boðið, nevniliga starvið hjá Postverkinum.

ALS setti seg sambært almenna uppritinum, dagfest 22. mai 2006, eftirfylgjandi í telefonsamband við kæraran fyri at fáa greiðu á, um hon hevði fingið játtað arbeiðið á Postverkinum av ALS. Hon segði, at hon hevði fingið at vita frá Postverkinum, at hon var sett í farloyvisstarvi á Postverkinum. ALS upplýsti henni, at hon ikki hevði fingið arbeiðið á Postverkinum frá ALS, og at tað er ALS, sum tekur avgerð í slíkum málum um farloyvi verður játtað ella ikki.

ALS sendi eftirfylgjandi kæraranum bræv, dagfest 26. mai 2006, har ALS kom til ta niðurstøðu, at kærarin ikki var mett sum verandi tøk á arbeiðsmarknaðinum, tá hon ikki hevði verið sinnað at átaka sær ávísta arbeiðið.

Rættarhjálpin vendi sær til ALS við brævi, dagfest 6. juni 2006, har heitt varð á ALS um at taka málið upp aftur til nýggja viðgerð.

Postverkið setti seg í samband við ALS við brævi, dagfest 6. juni 2006, viðvíkjandi farloyvisstarvinum, og gjørdi Postverkið m.a. galdandi, at tey finga upplýst, at ávísingin viðvíkjandi kæraranum var í lagi. Postverkið sendi umsóknarblað avstað tann 8. mai 2006. 3 vikur undan farloyvinum hevur Postverkið fingið upplýst, at kærarin ikki longur uppfyllir treytirnar, og tí má ein nýggj ávísing gerast.

ALS sendi rættarhjálpini bræv, dagfest 13. juni 2006, har boðað varð frá, at ALS eftir at hava viðgjørt málið av nýggjum varð komið til ta niðurstøðu, at avgerðin viðvíkjandi arbeiðstilboðnum í Vestmanna ikki varð broytt.

Viðvíkjandi ALS-farloyvinum vísir ALS á, at Postverkið fekk upplýst, at tað er í lagi, at kærarin fer í farloyvisstarvi um so er, at hon er í skipanini og er tøk til ta tíð.

Rættarhjálpin hevur kært avgerðina við brævi, dagfest 28. juni 2006, har m.a. verður víst á, at ALS tann 5. mai 2006 hevur boðað kæraranum og Postverkinum frá, at kærarin lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarvi. Vanligur fyrisitingarrættur ásetur, at fyrisitingarligar avgerðir eru bindandi fyri báðar partar - bæði tann, ið tekur avgerðina, og tann, ið avgerðin viðvíkur. Víðari hevur tað við sær, at ALS ikki kann broyta avgerð sína til skaða fyri kæraran við at bjóða henni annað starv og síðani koyra hana úr skipanini.

ALS hefur í kæruummæli sínum, dagfest 26. júlí 2006, m.a. víst á í sambandi við ALS-farloyvum, at það er ALS, ið umsitur ALS-farloyvir og gevur loyvi til ALS-farloyvir. Í hesum málinum hefur ALS ikki givið játtan um ALS-farloyvi.

Kærarin er í brævi, dagfest 3. august 2006, komin við ískoytisviðmerkingum, har m.a. verður gjørt vart við, at ymiskt er, sum víkur frá sannleikanum í sambandi við, at telefonsamrøður verða endurgivnar.

Viðgerð av málinum:

Það eru í hesum málinum tvær grundgevingar fyri, at kærarin ikki átók sær ávísta arbeiðið í Vestmanna, nevniliga at kærarin ikki fekk møtt vegna vantandi barnaansing, og at kærarin frammanundan hevði fingið eitt ALS-farloyvisstarv hjá Postverkinum.

Viðvíkjandi tí fyrru grundgevingini, er ásett í § 14, stk. 1, nr. 2 í ALS-lógini, at arbeiðsloysisstuðul verður útgjaldin, tá viðkomandi er arbeiðsleysur og arbeiðstøkur.

Eisini er í sambandi við arbeiðsávísing ásett í § 24, stk. 2 í ALS-lógini, at allar Føroyar eru at meta sum ein arbeiðsmarknaður, og verður í viðmerkingunum til lógina víst á, at undantøk kunnu gerast fyri familjur við børnum og einlig við børnum.

Samsvarandi hesum er ásett í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann arbeiðsleysi hefur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast arbeiðið ikki hefur áhuga orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Undantak kann tó í serligum førum verða givið samsvarandi § 2, stk. 4, nr. 3 í kunngerðini um útgjald, um talan er um serliga vánaligar ferðamøguleikar til og frá arbeiði, og viðkomandi er einligur við smærri børnum.

Kærarin hefur í málinum greitt frá, at hon ikki fær átikið sær ávísta arbeiðið vegna vantandi barnaansing, og er hon tí ikki tøk á arbeiðsmarknaðinum samsvarandi omanfyri nevndu ásetingum.

Viðvíkjandi tí seinni grundgevingini, er ásett í § 21, stk. 3 í ALS-lógini, at útgjald undir farloyvi skal verða givið við tí treyt, at annað fólk, sum er tøkt í arbeiðsávísingini, verður sett í staðin í sama tíðarskeiði og undir somu treytum.

Samsvarandi hesum er m.a. ásett í § 1, stk. 1, nr. 3 í kunngerðini um útgjald av farloyvisstuðli, at avloysarin skal beint undan farloyvisskeiðinum í minst ein mánað hava lokið treytirnar fyri at fáa arbeiðsloysisstuðul sambært § 14, stk. 1 í ALS-lógini.

Spurningurin er í hesum føri, um ALS í telefonsamrøðuni tann 5. maí 2006 hefur bundið seg móttvegis kæraranum og ALS at geva kæraranum ALS-farloyvisstarvi. Av almenna uppritinum, dagfest 5. maí 2006, framgongur, at ALS hefur greitt Postverkinum frá, at kærarin lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarvið, og at það er í lagi, um kærarin er inni í skipanini og tøk til ta tíð. Annars kundi ALS altíð gera eina leiting.

Mett verður ikki, at talan er um eina bindandi avgerð ella tilsøgn viðvíkjandi ALS-farloyvisstarvinum, men um at ALS útvegar Postverkinum faktiskar upplýsingar viðvíkjandi kæraranum í sambandi við ALS-farloyvisstarvið. Eisini verður upplýst, at það er treytað av, at kærarin er inni í skipanini og tøk til ta tíð.

Niðurstøðan má sostatt verða, at kærarin ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, tá hon ikki lýkur treytirnar í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann arbeiðsleysi hefur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast arbeiðið ikki hefur áhuga orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Mælt verður til at Kærunevndin staðfestir avgerðina hjá ALS."

Við skrivi, dagfest 14. sept. 2006, hevur Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini, sent Rættarhjálp Føroya soljóðandi avgerð:

"Avgerð í kærumáli tykkara vegna Hansinu Haraldsen mótvegis Arbeiðsloysisskipanini (ALS)

Kærunevndin hjá ALS viðgjørði á fundi tann 12. september 2006 kæru tykkara vegna Hansinu Haraldsen, dagfest 28. juni 2006, yvir avgerð hjá ALS, dagfest 13. juni 2006, viðvíkjandi umstøðunum í sambandi við arbeiðsávísing.

Kærunevndin samtykti at staðfesta avgerðina hjá ALS.

Av málinum framgongur, at Postverk Føroya samsvarandi almenna uppritinum, dagfest 5. mai 2006, setti seg í samband við ALS viðvíkjandi ALS farloyvi. Postverkið ynskti at fáa Hansinu sum farloyvisavloysara fyrst í juli 2006. ALS greiddi Postverkinum frá, at um Hansina var inni í skipanini og tøk til ta tíð, so skuldi tað verið í lagi.

Samsvarandi innanhýsis uppritinum, dagfest 16. mai 2006, fekk Hansina arbeiðstilboð við brævi frá ALS, dagfest 16. mai 2006, um møguligt arbeiði á Fiskavirking í Vestmanna. Hansina ringdi til ALS tann 17. mai 2006, har Hansina greiddi frá, at hon skuldi vera avloysari í einum ALS farloyvi hjá Postverkinum, sum byrjaði tann 1. juli 2006. ALS greiddi Hansinu frá, at so leingi farloyvið ikki er skrivliga játtað av ALS, varð Hansina ikki frítikin frá øðrum arbeiðstilboðum. Hansina segði víðari, at ALS kundi ikki forlanga, at hon fór til Vestmanna at arbeiða, tí børnini høvdu bert ansing frá kl. 7.30.

ALS bað eftirfylgjandi Hansinu við brævi, dagfest 18. mai 2006, um eina skrivliga frágreiðing hesum viðvíkjandi.

Hansina svaraði við brævi, dagfest 19. mai 2006, har hon m.a. greiddi frá, at tað vóru tvær grundir til, at hon ikki kundi taka við starvinum. Tann fyrri grundin var, at arbeiðið var í skiftivaktum. Tað kundi hon ikki, tí hon bara hevði ansing til børnini í dagtimunum, tá stovnarnir hjá Tórshavnar kommunu hava opið.

Hin grundin hjá Hansinu fyri ikki at átaka sær ávísta starvi var, at hon longu hevði fingið eitt tilboð um arbeiði frá Postverkinum. Tilboðið fekk hon tann 5. mai 2006 og hon tók av beinanvegin. Sum hon hevði frætt, so hevði Postverkið fingið lovað, at hon skuldi koma at loysa eina av, og tey og hon hildu, at alt nú var í lagi.

Hansina vísir víðari á, at hon metur seg hava hildið sínar skyldur mótvegis ALS, bæði viðvíkjandi barnansing og hvat viðvíkur at taka av tí arbeiði, hon hevði fingið í boði, nevniliga starvið hjá Postverkinum.

ALS setti seg sambært almenna uppritinum, dagfest 22. mai 2006, eftirfylgjandi í telefonsamband við Hansinu fyri at fáa greiðu á, um hon hevði fingið játtað arbeiðið á Postverkinum av ALS. Hon segði, at hon hevði fingið at vita frá Postverkinum, at hon var sett í farloyvisstarvið á Postverkinum. ALS upplýsti henni, at hon ikki hevði fingið arbeiðið á Postverkinum frá ALS, og at tað er ALS, sum tekur avgerð í slíkum málum um farloyvi verður játtað ella ikki.

ALS sendi eftirfylgjandi Hansinu bræv, dagfest 26. mai 2006, har ALS kom til ta niðurstøðu, at Hansina ikki var mett sum verandi tøk á arbeiðsmarknaðinum, tá hon ikki hevði verið sinnað at átaka sær ávísta arbeiðið.

Rættarhjálpin vendi sær til ALS við brævi, dagfest 6. juni 2006, har heitt varð á ALS um at taka málið upp aftur til nýggja viðgerð.

Postverkið setti seg í samband við ALS við brævi, dagfest 6. juni 2006, viðvíkjandi farloyvisstarvinum, og gjørði Postverkið m.a. galdandi, at tey finga upplýst, at ávísingin viðvíkjandi Hansinu var í lagi. Postverkið sendi umsóknarblað avstað tann 8. mai 2006. 3 vikur undan farloyvinum hevur Postverkið fingið upplýst, at Hansina ikki longur uppfyllir treytirnar, og tí má ein nýggj ávísing gerast.

ALS sendi Rættarhjálpini bræv, dagfest 13. juni 2006, har boðað varð frá, at ALS eftir at hava viðgjørt málið av nýggjum var komið til ta niðurstøðu, at avgerðin viðvíkjandi arbeiðstilboðnum í Vestmanna ikki varð broytt.

Viðvíkjandi ALS-farloyvinum vísir ALS á, at Postverkið fekk upplýst, at tað er í lagi, at Hansina fer í farloyvisstarvið um so er, at hon er í skipanini og er tøk til ta tíð.

Tit hava kært avgerðina við brævi, dagfest 28. juni 2006, har m.a. verður víst á, at ALS tann 5. mai 2006 hevur boðað Hansinu og Postverkinum frá, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarvið. Vanligur fyrisitingarrættur ásetur, at fyrisitingarligar avgerðir eru bindandi fyri báðar partar - bæði tann, ið tekur avgerðina, og tann, ið avgerðin viðvíkur. Víðari hevur tað við sær, at ALS ikki kann broyta avgerð sína til skaða fyri Hansinu við at bjóða henni annað starv og síðani koyra hana úr skipanini.

ALS hevur í kæruummæli sínum, dagfest 26. juli 2006, m.a. víst á í sambandi við ALS-farloyvi, at tað er ALS, ið umsitur ALS-farloyvi og gevur loyvi til ALS-farloyvi. Í hesum málinum hevur ALS ikki givið játtan til ALS-farloyvi.

Hansina er í brævi, dagfest 3. august 2006, komin við iskoytisviðmerkingum, har m.a. verður gjørt vart við, at ymiskt er, sum vikur frá sannleikanum í sambandi við telefonsamrøður ið verða endurgivnar.

Kærunevndin skal viðmerkja, at tað eru í hesum málinum tvær grundgevingar fyri, at Hansina ikki átók sær ávísta arbeiðið í Vestmanna, nevniliga at hon ikki fekk møtt vegna vantandi barnaansing, og at hon frammanundan hevði fingið eitt ALS-farloyvisstarv hjá Postverkinum.

Viðvíkjandi tí fyrri grundgevingini, er ásett í § 14, stk. 1, nr. 2 í ALS-lógini, at arbeiðsloysisstuðul verður útgoldin, tá viðkomandi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, ið sambært § 24, stk. 2 í ALS-lógini umfatar allar Føroyar í sambandi við arbeiðsávísing.

Hendan treytin eigur sjálvandi framhaldandi at verða uppfyllt fyri at hin arbeiðsleysi framhaldandi kann fáa útgoldið arbeiðsloysisstuðul.

Sambært meginregluni um eins viðgerð, eigur metingin um hin arbeiðsleysi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum ikki at vera strangari í sambandi við upptøku í skipanina enn í sambandi við eina arbeiðsávísing.

Arbeiðsleysi hava samsvarandi galdandi praksis higartil verið mett at hava avmarkað sína arbeiðsmegi á ein slíkan hátt, at tey ikki verða mett at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum, um tey -annaðhvørt í sambandi við upptøku ella arbeiðsávísing - nokta at vilja átaka sær arbeiði grundað á umstøður so sum arbeiðsstað í Føroyum, slag av arbeiði, arbeiðstíðir ella líknandi generellar avmarkingar.

Eisini er ásett í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann arbeiðsleysi hevur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast ferðasambandið ikki loyvir dagligari ferðing millum arbeiðspláss og bústað

og arbeiðið ikki hevur áhuga t.d. orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Undantak kann tó í serligum førum verða givið samsvarandi § 2, stk. 4, nr. 3 í kunngerðini um útgjald, um talan er um serliga vánaligar ferðamøguleikar til og frá arbeiði, og viðkomandi er einligur við smærri børnum.

Hansina hevur í málinum greitt frá, at hon ikki fær átikið sær ávísta arbeiðið vegna vantandi barnaansing, og er hon tí ikki tøk á arbeiðsmarknaðinum samsvarandi omanfyri nevndu ásetingum.

Viðvíkjandi tí seinni grundgevingini er ásett í § 21, stk. 3 í ALS-lógini, at útgjald undir farloyvi skal verða givið við tí treyt, at annað fólk, sum er tøkt í arbeiðsávísingini, verður sett í staðin í sama tíðarskeiði og undir somu treytum.

Samsvarandi hesum er m.a. ásett í § 1, stk. 1, nr. 3 í kunngerðini um útgjald av farloyvisstuðli, at avloysarin skal beint undan farloyvisskeiðinum í minst ein mánað hava lokið treytirnar fyri at fáa arbeiðsloysisstuðul sambært § 14, stk. 1 í ALS-lógini.

Spurningurin er í hesum føri, um ALS í telefonsamrøðuni tann 5. mai 2006 hevur bundið seg móttvegis Hansinu at geva henni ALS-farloyvisstarvi. Av almenna uppritinum, dagfest 5. mai 2006, framgongur, at ALS hevur greitt Postverkinum frá, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarvið, og at tað er í lagi, um Hansina er inni í skipanini og tøk til ta tíð. Annars kundi ALS altíð gera eina leiting.

Mett verður ikki, at talan er um eina bindandi avgerð ella tilsøgn viðvíkjandi ALS-farloyvisstarvinum, men um at ALS útvegar Postverkinum faktiskar upplýsingar viðvíkjandi kæraranum í sambandi við ALS-farloyvisstarvið. Eisini verður upplýst, at tað er treytað av, at Hansina er inni í skipanini og tøk til ta tíð.

Samanumtikið metur Kærunevndin, at Hansina ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, tá hon ikki lýkur treytirnar í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann arbeiðsleysi hevur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast arbeiðið ikki hevur áhuga orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Við hesi grundgeving samtykti Kærunevndin at staðfesta avgerðina hjá ALS.

Hendan avgerð Kærunevndarinnar er endalig og kann sambært § 26, stk. 1 í ALS-lógini ikki kærast víðari til hægri fyrisitingarlígan myndugleika.

Avrit av hesum skrivi er í dag sent ALS."

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørði av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 26. sept. 2006, varð klagan send Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini til ummælis við einari freist áljóðandi 4 vikur.

Við skrivi, dagfest 29. sept. 2006, hevur Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini sent umboðsmanninum skjølini í málinum.

Við skrivi, dagfest 2. nov. 2006, hevur Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini latið umboðsmanninum soljóðandi frágreiðing:

"Viðvíkjandi tygara j.nr. 200600079 - Hansina Haraldsen

Í framhaldi av brævinum, dagfest 29. september 2006, har skjøluni vórðu viðløgð, skal við hesum verða sagt frá, at málið varð umrøtt á kærunevndarfundi tann 31. oktober 2006.

Soleiðis sum Kærunevndin fekk málið upplýst, hevði Hansina tvær grundgevingar fyri, at hon ikki átók sær ávísta arbeiðið, nevniliga at hon ikki fekk møtt vegna vantandi barnaansing, (1) og at hon frammanundan hevði fingið eitt ALS-farloyvisstarv hjá Postverkinum. (2)

Ad. 1: Vantandi Barnaansning

§ 14, stk. 1, nr. 2 í ALS-lógini ásetur, at arbeiðsloysisstuðul verður útgjaldin, tá viðkomandi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, ið sambært § 24, stk. 2 í ALS-lógini umfatar allar Føroyar í sambandi við arbeiðsávísing.

Hendan treytin eigur sjálvandi framhaldandi verða uppfyllt fyri at hin arbeiðsleysi framhaldandi kann fáa útgjaldið arbeiðsloysisstuðul.

Sambært meginregluni um eins viðgerð, eigur metingin um hin arbeiðsleysi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum ikki at vera strangari í sambandi við upptøku í skipanina enn í sambandi við eina arbeiðsávísing.

Arbeiðsleys hava samsvarandi galdandi praksis higartil verið mett at hava avmarkað sína arbeiðsmegi á ein slíkan hátt, at tey ikki verða mett at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum, um tey - annaðhvørt í sambandi við upptøku ella arbeiðsávísing - nokta at vilja átaka sær arbeiði grundað á umstøður so sum arbeiðsstað í Føroyum, slag av arbeiði, arbeiðstíðir eila líknandi generellar avmarkingar.

Eisini er ásett í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann arbeiðsleysi hevur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast arbeiðið ikki hevur áhuga orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Undantak kann tó í serligum førum verða givið samsvarandi § 2, stk. 4, nr. 3 í kunngerðini um útgjald, um talan er um serliga vánaligar ferðamøguleikar til og frá arbeiði, og viðkomandi er einligur við smærri børnum.

Kærunevndin metti ikki, at tað í hesum førinum varð talan um serliga vánaligar ferðamøguleikar millum Tórshavn og Vestmanna.

Hansina hevur í málinum greitt frá, at hon ikki fær átikið sær ávísta arbeiðið vegna vantandi barnaansing, og kom Kærunevndin tí til ta niðurstøðu, at Hansina ikki var tøk á arbeiðsmarknaðinum.

Kærunevndin skal annars loyva sær at viðmerkja, at barnaansing er ein kommunal uppgáva, og trupulleikin í sambandi við, at tað einans verður bjóðað dagansing, er ikki ein uppgáva, sum lóggávan hevur lagt til ALS at loysa.

Ad. 2: Farloyvisstarv

§ 21, stk. 3 í ALS-lógini ásetur, at útgjald undir farloyvi skal verða givið við tí treyt, at annað fólk, sum er tøkt í arbeiðsávísingini, verður sett í staðin í sama tíðarskeiði og undir somu treytum.

Grundleggjandi treytin í sambandi við útgjald undir farloyvi er sostatt, at annað fólk, sum verður sett í staðin, er tøkt í arbeiðsávísingini.

Samsvarandi hesum er m.a. ásett í § 1, stk. 1, nr. 3 í kunngerðini um útgjald av farloyvisstuðli, at avloysarin skal beint undan farloyvisskeiðinum í minst ein mánað hava lokið treytirnar fyri at fáa arbeiðsloysisstuðul sambært § 14, stk. 1 í ALS-lógini.

Av almenna uppritinum, dagfest 5. mai 2006, framgongur, at ALS hevur greitt Postverkinum frá, at Hansina lýkur treytirnar fyri at fáa ALS-farloyvisstarvið, og at tað er í lagi, um Hansina er inni í skipanini og tøk til ta tíð.

Kærunevndin skilur málið soleiðis, at ALS útvegar Postverkinum faktiskar upplýsingar viðvíkjandi Hansinu í sambandi við ALS-farloyvisstarvið. Eisini verður upplýst, at ALS farloyvisstarvssetanin er treytað av, at Hansina er inni í skipanini og tøk til ta tíð.

Sum greitt frá omanfyri, var Hansina ikki tøk á arbeiðsmarknaðinum fyrst í juli 2006, tá Postverkið hevði tørv á avloysaranum.

Avrit av hesum brævi er sent til ALS, Rættarhjálpina og Hansinu Haraldsen."

Við skrivi, dagfest 3. nov. 2006, sendi umboðsmaðurin viðmerkingarnar frá Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini til ummælis hjá Rættarhjálp Føroya við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Tá umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá klagaranum, boðaði hann pørtunum frá við skrivi, dagfest 11. des. 2006, at málið bleiv tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Viðgerð mín av hesum máli snýr seg um avgerðina hjá Arbeiðsloysisskipanini um, at Hansina Haraldsen ikki var at meta tøk á arbeiðsmarknaðinum, og harvið skuldi koyrast úr arbeiðsloysisskipanini. Hendan avgerðin varð kærð til og seinni staðfest av Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini. Avleiðingin av hesari avgerðini var, at Hansina Haraldsen heldur ikki kundi fáa eitt sonevnt ALS-farloyvisstarv, tí hon ikki longur var mett at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum.

~~Reglurnar, sum hava týðning fyri viðgerð mína av hesum málinum, eru at finna í §§ 14, 19 og 24 í Løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing, við seinni broytingum, og eru soljóðandi:~~

"§ 14. Arbeiðsloysisstuðul verður útgoldin, tá viðkomandi:

1. er arbeiðsleysur og móttvegis Arbeiðsloysisskipanini prógvar, at so er.
2. er tøkur á arbeiðsmarknaðinum.
3. hevur fyllt 16 ár, men ikki 67 ár.
4. hevur bústað í Føroyum og
5. er arbeiðsførur.

Stk. 2. Arbeiðsleys kunnu tó fáa stuðul uttan at vera tøk í dagatal svarandi til teir dagar, persónur hevur rætt til frítíð eftir løgtingslógini um frítíð við løn. Stýrið ásetir í kunngerð nærri reglur um fráboðanarfreist v.m.

Stk. 3. Arbeiðsleys kunnu í styttri tíðarskeiði, við loyvi frá Arbeiðsloysisskipanini, sleppa undan treytini at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum og samstundis fáa arbeiðsloysisstuðul. Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina ásetir í kunngerð nærri reglur um longdina á tíðarskeiðinum, umframt treytirnar annars.

...

§ 19. Arbeidsleysur, sum uttan serliga orsök noktar at taka á seg arbeiði ávíst av arbeiðsávísingini, missur rættin til tryggingarútgjald í 4 vikur.

...

§ 24. Arbeidsloysisskipanin umsitur arbeiðsávísing fyri arbeidsleys og onnur, sum ynskja at vera skrásett á arbeiðsávísingini.

Stk. 2. Allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í sambandi við arbeiðsávísing.

Stk. 3. Ikki er loyvt at seta fakmørk fyri arbeiðsávísing, burtursæð frá neyðugum førleika.

Stk. 4. Stýrið ger í kunngerð nærri reglur um virkið hjá arbeiðsávísingini, sum m.a. kunnu stovnseta lokalar arbeiðsávísingar."

Viðmerkingarnar til hesar lógargreinar eru at finna í løgtingsmáli nr. 99/1996 og eru soljóðandi:

"Viðv. § 15 (mín viðmerking: § 14 í løgtingslógini)

Umfram at ein persónur skal lúka treytirnar, ið eru: at vera arbeidsleysur og móttvegis Arbeidsloysisskipanini prógva, at so er, at vera tøkur á arbeiðsmarknaðinum, hava fyllt 16 ár, men ikki 67 ár, hava bústað í Føroyum, fyri at fáa arbeidsloysisstuðul útgoldin, skal viðkomandi eisini lúka treytina at vera arbeiðsførur.

Ein persónur er ikki tøkur, um hann/hon til dømis er sjúkur, er í barnsburðarfarloyvi, er raktur av verkfalli ella verkbanni, er í varðhaldi, er undir útbúgving, noktar at taka ímóti arbeiði, ið ávísingin ávísir honum/-henni, uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum ella verður uppsagdur av orsökum, ið kunnu roknast at hann/hon sjálv/ur er orsök til.

Møguleiki verður fyri, at hin arbeidsleysi kann halda frítíð við stuðul uttan at vera tøkur í dagatali svarandi til teir dagar, hin arbeidsleysi hevur rætt til frítíð eftir Ll. nr. 30 frá 07.04.1986 um frítíð við lön við seinni broytingum.

...

Viðv. § 19 og § 20 (mín viðmerking: § 18 og § 19 í løgtingslógini)

...

Arbeitsleysur, sum uttan serliga orsök noktar at taka á seg arbeiði ávíst av arbeiðsávísingini, missur rættin til tryggingarútgjald í 4 vikur, og verða hesar taldar við í tí í § 23 nevnda tíðarskeiði.

...

Viðv. § 25 (mín viðmerking: § 24 í løgtingslógini)

Reglurnar um arbeiðsávísingina eru óbroyttar í mun til verandi lóg. Arbeidsloysisskipanin umsitur arbeiðsávísingina. Ávísingin er fyri arbeidsleys og onnur, sum ynskja at vera skrásett á arbeiðsávísingini.

Allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í sambandi við arbeiðsávísing, soleiðis at skilja, at um einki arbeiði er til hin arbeidsleysa á staðnum, har hann/hon býr, kann arbeiði ávísast viðkomandi aðrastaðni í landinum, har arbeiði er at fáa. Tó skal arbeiði altíð ávísast so nær bústaðinum hjá viðkomandi sum gjørligt. Í serligum førum kunnu tó undantøk gerast, sum t.d. vánaligir ferðamøguleikar til og frá arbeiði, og bústaðarviðurskipti. Somuleiðis eiga eisini undantøk at verða gjørd fyri familjur við børnum í og undir skúlaaldri, og einlig við børnum.

Tað er ikki loyvt at seta fakmørk fyri arbeiðsávísing, burtursæð frá neyðugum førleika. Førleiki er at skilja bæði likamliga og yrkisliga. Endamálið við hesi áseting er at skipa so fyri, at arbeidsleys fólk í eini vinnugrein kunnu søkja arbeiði í vinnugrein, har tørvur er á arbeiðsmegi.

Stýrið ger í kunngerð nærri reglur um virkið hjá arbeiðsávísingini, millum annað um undantøk sambært viðmerkingarnir omanfyri."

Kærunevndin hjá Arbeidsloysisskipanini grundgevur soleiðis fyri niðurstøðu sínari í avgerðarskrivinum:

"Samanumtikið metur Kærunevndin, at Hansina ikki er tøk á arbeiðsmarknaðinum, tá hon ikki lýkur treytirnar í § 2, stk. 2, nr. 2 og 3 í kunngerðini um útgjald, at tann

arbeiðsleysi hevur skyldu til at átaka sær eitt og hvørt arbeiði í Føroyum, og verður undantak ikki givið, hóast arbeiðið ikki hevur áhuga orsakað av arbeiðstíðum, ella at viðkomandi ikki fær møtt vegna vantandi barnaansing.

Við hesi grundgeving samtykti Kærunevndin at staðfesta avgerðina hjá ALS."

Sum nevnt í § 14, stk. 2 og stk. 3 í lógini hevur Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina fingið heimild til í kunngerðum at áseta nærri reglur. Men soleiðis sum eg tulki lógina, eru hesar heimildir avmarkaðar til tey viðurskifti, sum eru nevnd í ávikavist § 14, stk. 2 og stk. 3, nevniliga um:

- fráboðanarfreist v.m. í sambandi við, at arbeiðsleys kunnu fáa stuðuluttan at vera tøk svarandi til teir dagar tey hava rætt til frítíð við løn, og
- at arbeiðsleys í styttri tíðarskeið við loyvi frá Arbeiðsloysisskipanini, kunnu sleppa undan treytini at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum og kortini fáa arbeiðsloysisstuðul.

Heimildirnar snúgva seg sostatt um at áseta reglur um frávík frá kravinum í § 14, stk. 1 um at skula vera tøkur á arbeiðsmarknaðinum. ~~Haraftrímóti hevði stýrið ikki heimild til at áseta serligar reglur viðvíkjandi treytunum í § 14, stk. 1 um, hvør er at meta sum tøkur á arbeiðsmarknaðinum, og harvið at fremja skerjingar í rættinum til arbeiðsloysisstuðul. Til hetta krevst óeinleidis og greið lógarheimild.~~

~~Eg haldi tí ikki, at § 2 í kunngerðini um útgjald av arbeiðsloysisstuðli kann nýtast í hesum máli, sum snýr seg um, hvørt Hansina Haraldsen, eftir at hava sýtt fyri at taka av einum ávísum arbeiðstilboði, kundi metast at vera tøk á arbeiðsmarknaðinum. Hesin spurningur átti ístaðin at verið avgjórður við tulking av § 14, stk. 1 í lógini um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávísing.~~

Sambært § 14, stk. 1, nr. 2 er ein av treytunum fyri at fáa útgoldið arbeiðsloysisstuðul, at viðkomandi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum. Í viðmerkingunum til § 14 stendur m.a.:

"Ein persónur er ikki tøkur, um hann/hon til dæmis er sjúkur, er í barnsburðarfarloyvi, er raktur av verkfalli ella verkbanni, er í varðhaldi, er undir útbúgving, noktar at taka ímóti arbeiði, ið ávísingin ávísir honum/henni, uttan haldgóða grund heldur uppat við arbeiði sínum ella verður uppsagdur av orsökum, ið kunnu roknast at hann/hon sjálv/ur er orsök til."

Tað er greitt, at persónar ikki eru tøkir á arbeiðsmarknaðinum, eru teir sjúkir, í barnsburðarfarloyvi, raktir av verkfalli ella verkbanni, í varðhaldi ella undir útbúgving. Tað seinasta dømi um ikki at taka ímóti arbeiði, sum ávísingin ávísir, er ikki eins greitt. Spurningurin er, um tað er nokk fyri at staðfesta, at viðkomandi ikki er tøkur, at hesin hevur noktað at tikið ímóti einum einstøkum ávístum arbeiðstilboði? Eg haldi ikki, at tað eftir lógini og viðmerkingunum í sjálvum sær er nóg mikið til at staðfesta, at viðkomandi ikki er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, at hann ella hon noktar at taka av einum arbeiði, sum verður ávíst; men hetta kann vera ein ábending í einari

samlaðari meting, t.d. tá onkur noktar at taka av fleiri ymiskum arbeiðstilboðum við skiftandi grundgevingum.

Í avgerð sínari sigur Kærunevndin soleiðis um ásetingina í § 14, stk. 1, nr. 2:

“Viðvíkjandi tí fyrru grundgevingini, er ásett í § 14, stk. 1, nr. 2 í ALS-lógini, at arbeiðsloysisstuðul verður útgoldin, tá viðkomandi er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, ið sambært § 24, stk. 2 í ALS-lóginum umfatar allar Føroyar í sambandi við arbeiðsávísing.

Hendan treytin eigur sjálvandi framhaldandi at verða uppfyllt fyri at hin arbeiðsleysi framhaldandi kann fáa útgoldið arbeiðsloysisstuðul.”

Hansina Haraldsen hevur greitt frá, at hon hevur tilboð um barnaansing í Tórshavn, men at hon ikki kann fáa børnini ansaði fyrr enn kl. 7.30 á morgni, og tí ikki fær møtt til arbeiðis í Vestmanna, har talan var um skiftisvaktir, soleiðis at hon noyðist frá húsum kl. 7, eins og kvøldvaktin ikki endar fyrr enn kl. 24. Hon sigur seg einki hava ímóti at arbeiða í Vestmanna, men at hetta so má vera í dagtímunum. Eisini hevur hon í skrivi til Arbeiðsloysisskipanina, dagfest 19. mai 2006, greitt frá, at arbeiðstilboðið í Vestmanna er ósambæriligt við barnaansingina, tí sjeikur hennara arbeiðir frá tíðliga á morgni til seint á kvøldi, og tí má hon sjálv standa fyri at avlevera og heinta børnini. Í hesum sambandi er eisini vert at hava í huga, at vantandi barnaansing ikki verður nevnd millum døminum í viðmerkingunum til § 14, stk. 1 í lógini, sum snýr um at vera tøkur á arbeiðsmarknaðinum. Eg haldi tí, at tað er at fara ov langt, tá Arbeiðsloysisskipanin krevur, at viðkomandi skal hava barnaansing tuka alt samdøgrið fyri at kunna metast tøkur á arbeiðsmarknaðinum.

Tað sær heldur ikki út til, at Kærunevndin, tá víst verður til § 24, stk. 2 í lógini, hevur tikið hædd fyri viðmerkingunum til hesa grein, har tað m.a. stendur soleiðis:

“Allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í sambandi við arbeiðsávísing, soleiðis at skilja, at um einki arbeiði er til hin arbeiðsleysa á staðnum, har hann/hon býr, kann arbeiði ávísast viðkomandi aðrastaðni í landinum, har arbeiði er at fáa. Tó skal arbeiði altíð ávísast so nær bústaðinum hjá viðkomandi sum gjørligt. Í serligum førum kunnu tó undantøk gerast, sum t.d. vánaligir ferðamøguleikar til og frá arbeiði, og bústaðarviðurskipti. Somuleiðis elga eisini undantøk at verða gjørd fyri familjur við børnum í og undir skúlaaldr, og einlig við børnum”(mín undirstriking).

Tá hugt verður at umstøðunum í hesum málinum, haldi eg, at Arbeiðsloysisskipanin og kærunevndin eru farnar lætt um spurningin, hvørt Hansina Haraldsen var at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum. Tað er rætt, at hon ikki vildi taka við arbeiðinum á Fiskavirking í Vestmanna, men hon hevur í fleiri umførum, bæði frammanundan og í sambandi við arbeiðstilboðið í Vestmanna boðað frá, at hon fegin vildi taka av farloyvisstarvinum á Postverki Føroya, sum stóð henni í boði. Umsóknin frá Postverki Føroya um at fáa hana í farloyvisstarvið var innkomin til Arbeiðsloysisskipanina eina góða viku frammanundan, at arbeiðstilboðið í Vestmanna kom á borðið. Eg haldi, at Arbeiðsloysisskipanin átti at tikið

hædd fyrri hesum, tá støða var tikin til arbeiðstilboðið frá ávísingini, og hvørt tað skuldi fáa avleiðingar, at Hansina Haraldsen noktaði at taka av hesum tilboði. Í viðmerkingunum til § 24, stk. 2 stendur eisini, at um einki arbeiðið er til viðkomandi á staðnum, har hann ella hon býr, kann arbeiðið ávísast aðrastaðni.

Eg haldi avgjørt ikki grundarlag vera fyrri niðurstøðuni hjá Arbeiðsloysisskipanini og kærunevndini um, at Hansina Haraldsen ikki var at meta sum tøk á arbeiðsmarknaðinum, og síðani bleiv koyrd út úr skipanini.

Fatanin hjá Arbeiðsloysisskipanini og kærunevndini um, at ein ikki er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, um ein ikki hevur ansingartilboð til børnini uttanfyri vanligu dagtímarnar, leggur harafturímóti upp til, at familjur við børnum í og undir skúlaaldri ikki kunnu vera í arbeiðsloysisskipanini yvirhøvur. Eg haldi ikki grundarlag vera fyrri hesari fatanini, sum eftir mínum tykki stríðir beinleiðis móti viðmerkingunum til § 24, stk. 2 í lógini.

§ 19 í lógini ger upp við støðuna, tá ein arbeiðsleysur uttan serliga orsøk ikki tekur av ávístum arbeiði, og ásetir avleiðingarnar av hesum, nevniliga at viðkomandi missir rættin til útgjald í fyra vikur. Eftir at hava kannað umstøðurnar í hesum málinum, haldi eg tað vera ivasamt, um grundarlag yvirhøvur var fyrri at geva Hansina Haraldsen karantenu, tá hon noktaði at taka av ávísta arbeiðstilboðnum.

Eg eri hinvegin samd við Arbeiðsloysisskipanini og kærunevndini um, at talan ikki var um eina bindandi tilsøgn, tá Arbeiðsloysisskipanin boðaði Postverki Føroya frá, at Hansina Haraldsen leyk treytirnar fyrri at kunna gerast farloyvisavloysari. Men uttan mun til, um hon átti at fingið karantenu sambært § 19 ella ikki, dugi eg ikki at siggja nakra forðing fyrri, at hon kundi fingið umrødda farloyvisstarv á Postverki Føroya.

Av tí, at eg meti avgerðina hjá Kærunevndini hjá Arbeiðsloysisskipanini um at koyra Hansinu Haraldsen úr skipanini at vera skeiva, skal eg mæla nevndini til at taka kærana upp til nýggja viðgerð við atlit til hesum spurningi. Eg fari samstundis at biðja nevndina lata meg frætta, hvørja niðurstøðu hon kemur til.

Umboðsmaðurin hevur áður viðgjørt eitt líknandi mál (J.nr. 200500039). Tá vísti umboðsmaðurin við skrivi, dagfest 22. juli 2005, landsstýrismanninum í vinnumálum á somu trupulleikarnar við § 14 í lógini og vantandi heimildini fyrri § 2 í kunngerðini. Í skrivi, dagfest 27. okt. 2005, segði landsstýrismaðurin seg fara at kanna hetta nærri.

Í skrivi, dagfest 28. febr. 2006 vísti umboðsmaðurin formansskapinum í Løgtinginum, løgmanni og landsstýrismanninum í vinnumálum á trupulleikarnar við umsitingini av lógini, ávikavist § 14 og § 19 og heitti samstundis á hesar um at taka neyðug stig til at tryggja, at kunngerðin og umsitingin av arbeiðsloysisstuðli kann vera í trád við lógina. Í skrivi, dagfest 6. juli 2006, segði Vinnumálaráðið seg arbeiða við málinum, men enn havi

eg einki hoyrt aftur frá hesari viðgerðini. Hetta álitid er tí eisini sent Vinnumálaráðnum, eins og spurt er, hvussu gongst við áður fráboðaða arbeiðinum hjá ráðnum.

Burtursæð frá hesum og tilmælinum og áheitanini á Kærunevndina hjá Arbeiðsloysisskipanini um at lata meg frætta aftur, hvørja niðurstøðu nevndin kemur til, geri eg ikki meira við málið í lýtuni.

Sólja í Ólavsstovu
umboðsmaður